

MAGYAR HIRLAP.

Előfizetési díj helyben, félév 6 fr. — Házhoz küldéssel 6 fr. 30 kr. — Hét és fél hónapra, t. i. folyó nov. 15-től jövő 1850. júniusáig itt helyben 7 ft. 30 kr. — Házhoz küldéssel 8 ft. — Vidékre, postán küldve hét és fél hónapra, t. i. folyó november 15-től jövő 1850. júniusáig 9 ft. 30 kr. e.p. — Jövő 1850. januáriusa 1-től június végéig 7 ft. 30 kr. ezüstben. — A lap végén minden má hirdetés felvételnek; négy hasábos petit sorért 4 kr. ezüstben fog számítani. — Szerkesztői iroda, régi postautca 25. sz. 1-ső emeletben.

Előfizetési felszólítás.

Midőn az ujév közeledtével a t. cz. olvasóközönséget az előfizetésre, s így e lap pártolására felhívjuk, emlitellen nem hagyhatjuk, hogy a „Magyar Hirlap“ a hozzácsatolt „Hivatalos Értesítő“nél fogva császári teljhatalmu biztos báró Geringer Károly ur ő excellentiája kibocsátott körrendelete szerint a kormány magyar hivatalos közlönyévé nyilvánított.

Megjelenik e lap, hétfőt kivéve, mindennap, egy nagy íven, néha toldalékkal.

Előfizetési díj Pesten, helyben, félév 6 frt; házhöz küldéssel 6 frt. 30 kr. ezüstben. — Vidékre, postán küldve, félév 7 frt. 30 kr. ezüstben.

Kik ellenben a lapot november 15-től 1850 júniusáig, hét és fél hónapra kívánják megrendelni, fizetnek Pesten, helyben, 7 frt. 30 kr.; házhöz küldéssel 8 frt; vidékre, postán küldve 9 frt 30 kr. ezüstben.

Előfizetni lehet Pesten kiadó Kozma Vazul nagykereskedésében, nagyhidutca Takácsi-ház 671. sz. alatt. Vidéken minden cs. k. postahivataloknál. — Előfizetők gyűjtéseért minden 10 példányra 1 ingyen adatik.

Mindenemű hirdetések felvételnek, s négyhasábos petit sorért 4 kr. ezüstben fog számítani. A hirdetmények Kozma Vazul nagykereskedésébe intézendők.

HIVATALOS RÉSZ.

Hirdetmény.

A szab. austr. nemzeti bankigazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy a jövő 1850. január hó első felében történendő osztalék-kifizetésre szükséges előmunkálatok miatt, dec. 15-étől 1849. a bank fizető hivatalánál, sem átírások vagy bejegyzések nem történendek, sem szelvények nem szolgáltatnak ki.

Az átírások és részvénybejegyzések, valamint a szelvény kiadása jan. 7-én 1850-ben fog ismét megügyeltetni.

Bécs, dec. 6-án 1849.

Dr. Pipitz, bank-kormányzó.

Sina, bank-kormányzó helyettes.

Schloessnigg, bank-igazgató.

Miután gróf Zichy Ödön ingóságából különböző tárgyak a magyar forradalmi kormány által nyilvános árverés alkalmával eladattak volna: mindenki, ki eféle törvénytelenül elkobzott vagy birtokába jutott, ezennel felszólítatik, hogy az egy hónap alatt a cs. kir. 3-dik hadiparancsnokság rendőri hivatalának annyiival is inkább önkényt átadja, vagy ahhoz beküldje, mivel különben az ily birtokos ellen a büntető törvény eljárása elrendeltetni fog.

Pesten, december 13-án 1849.

A 3-ik hadiparancsnokság rendőri hivatala által.

NEMHIVATALOS RÉSZ.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

© Pest, decemb. 15. III. Az újlag felállított „szerb vajdaság és temesvári bánóság“ ügyében nem azért szólaltunk fel oly gyakran s oly határozottan, mintha eldöntött tényét utólagosan megbírnálni, vagy sopánkodni akartunk volna oly esemény fölött, melyen többé változtatni ne lehessen. Az u. n. kedélypolitika mindig neveléses alakban tünt fel előttünk. Nem a multakat siratni, hanem a jövőket, mennyire lehetséges, fölépíteni most minden hazafi mellőzhellen tiszte. A legm. rendelet indokait csak a végezt iparkodunk kellő színbe helyezni; a hangulatot, mely ezen rendelet közzététele után a birodalmi székesvárosban, az elszakított részek lakóiban, Horvát- és Magyarországon mutatkozott, csak a végezt kívántuk, rövid vázlatban, a közönséggel ismertetni, hogy 3. Azon rendszabályok iránt válthassunk néhány szót, miket azon ismertettél előzmények mellett, sőt némely sajnós események dacára ő felsége ministeriumának követnie lehet, sőt közjólét érdekében megragadnia kell. Mellőzve nemzetünk elavult jogait, mellőzve a nyolczszázados alkotmányt, melyet mi magunk megdöntöttünk, mellőzve honunk területi integritását, mellőzve anyagi és szellemi érdekeit: tekintsük az ügyet csupán közbirodalmi szempontból, kiindulva oly kormányzás elvből, mit minden jól rendezett állománynak okvetlen szem előtt tartania kell.

Mind a mellett, hogy kormányunk egygyé lett „compact“ birodalom megalapításán működik; mind a mellett, hogy tökéletes központosítást célszerűbbnek hisz, mint a sok oldalról sürgetve ajánlt „szövetséges rendszert“: nem foghatjuk fel, miként hármodhatnék a státusra veszély, ha egy koronaország nagyobb — meglehet sokkal nagyobb területtel bírna, mint a többi. Képzelnék rendezett viszonyok közt erélyes királyi helytartót Pesten, kinek a bánóság és Bács megye szives örömmel s önkénytelen engedelmisséggel hódolna, vajjon miért ne lehetne ennek szintoly eredményt előmozdítania a kormány célzatait, az álladalom érdekeit ott lent, mint egy temesvári teljhatalmu biztosnak, ki minden erényei s dicső tulajdonai mellett aligha lenne képes legyőzni bizonyos ellen-szenveket, mik a nép nagy rétegeiben imitt amott feltűnedeznek? — Mi meg vagyunk győződve, hogy sokkal könnyebb régi helyzetben megtartani a nemakarókat, mintsem új helyzetbe kénytetni az ellenszögölöket. — A kérdésben forgó rendszabály mindenestre keresztül fog vitetni, ha a kormány akarja; az iránt legkisebb kétség nem támasztható: de vajjon közös birodalmunk javára-o? az más, még pedig roppant fontossággal bíró és súlyos felelősséggel járó kérdés. Az elszakított részekkel oly elemek vitetnének át az új önálló koronaországba, melyek tulajdon önállóságukat gyűlölik, s

igy az elégületlenség, visszavonás, gyanakodás magvait azonnal oda áttűtetik.

Mi korántsem akarjuk javasolni, hogy az akarókon törtéjék erőszak, hanem csak, hogy a nemakarókon ne történjék. — Ha szerb vagy rác atyánkfiai bennünket gyűlölnék, sajnáljuk, mert a birodalom szilárd alapokra fektetése gátolják nemzeti ellenszenvek és tusak által, — de azért épen nem akarjuk terveiket buktatni, miszerint őskoruk dicsőségét visszaidézteni hajlítják. — Legyen tehát szerb-rác koronaország, ha ők azt hiszik, hogy mi vagyunk jövőd boldogságuk gátolói; hiszen idők multával még nagyon is közelítendhetnek hozzánk, mint nemkülönben horvát régi bajtársaink is. Mi csak azt szeretnők sürgetni, hogy az illetett tót, német, magyar és oláh nemzetűredek szabad akaratára bizassék kijelenteni s ő felsége beleegezésével eldönteni, melyik koronaországba kívánják ők jövődöre bekebeleztetni?

A birodalmi alkotmány, melyet sohasem tévesztünk szem elől, IX. szakasz 72. §. imígy szól: „A szerb vajdaság számára oly intézmények biztosítanak, melyek egyházi közlétük és nemzetiségük fentartása okáért, régi szabadalmakra s a legújabb időben kelt császári határozományokra alapítják. A vajdaságnak más koronaországgal egyesítése, küldöttjei kihallgatása után, különös rendelet által döntendik el.“

Azt fel sem akarjuk hozni, hogy a temesi bánágról itt szó sincs. De annyi bizonyos s a ministeri előterjesztésből még inkább kiviláglik, hogy néhány szerb, rác és horvát, ki ez ügyben a kormánytól némi befolyást nyerhetett, épen nem tekintethő az összes népség küldöttjének. — Vajjon mily uton fognak az illető népképviselők választatni s mily nyomatékosszavattal felruházattani, még nem tudjuk, — de mindaddig, míg ez történék, legmagasb kijelentés nyomán, a rendszabály csak ideiglenes, s minden pillanatban törtheték iránta más rendelkezés. — Azon fölül, új tanulságok és jelenségek meg fogják a nemes keblű fejedelmet, s ennek időmos kormányát győzni arról, hogy a küldöttek vélemény-adásánál részrehajlatlan igazságnak kell vezérelnie a ministerium ezentűli lépteit. Ne sit personarum dilectus.

Jöni fognak egyebíratt idők, midőn magyar koronaországunk képviselőinek is leend ezen szerkezeti munkálatokhoz szólása, t. i. a birodalmi gyűlésen.

Az alkotmány XVI-dik szakaszának 123-dik §-a így hangzik:

„Ezen birodalmi alkotmányon történendő változtatások az első birodalmi gyűlésen a törvényhozás rendes utján indítványba hozhatók. A következő birodalmi gyűlésekben, illetően változtatásokat tárgyzó határozatra, mind két házban az összes tagok legalább $\frac{2}{3}$ részének jelenléte, s a jelenlevők legalább $\frac{2}{3}$ részének beleegezése követeltetik.“

Losonc, dec. 9. A szerencsétlen forradalmi kormány, még szerencsétlenebb eszméjének, a guerilla-csapat institúciójának áldozati lettünk. Romba dől a még alig négy hónap előtt virágozott Losonc, romja alá hatezer ember lelki nyugalma van temetve. Nem akarom jelenleg a szerencsétlen városnak a legközelebbi események által előidézett történetét rajzolni; azt más alkalomra halasztva. *) Csupán annyit említek, hogy itt a városi hatóság által felsőbb helyre terjesztett folyamodás nyomán egy vegyes kir. bizottmány működik, ki nyomozandó az előidézett szerencsétlenség okozóit. — Becsületesség, szigor és igazságszeretet jellemzik a bizottmány minden tagjait; bizton reméljük, hogy a város polgárainak ártatlansága nem sokára kiderülend.

Entz kerületi főorvos hivatalos körútjában Losoncot is meglátogatta; s tapasztalván hogy a város bennmaradt lakossága téli szállásul a nedves pinczékét foglalta el, nehogy ezáltal tavaszra könnyen kifejthető typhus, egészség-ügy te-

*) Szivesen látjuk s örömmel fogadjunk lapunkba. Bárcaak több vidéki levelező volna oly szives, az ott előfordult fontosabb eseményeket velünk közölni. Szerk.

kintetében a vidéket is veszélyeztesse; ez iránt teljhatalmu polg. főbiztos s kormányzó b. Geringer ő excjájál hivatalos jelentést tett; ki oly kegyes volt, kerületi főorvos urat oda utasítani, hogy a pinczékben tartózkodó lakosokat rögtön falukra szállítsa, azok élemezéséről a kerületi hatóság intézkedvén. — Meghagyta egyszersmind, hogy Losoncon felállítandó nagyobbszerű kórház alakítására a főorvos a szükséges intézkedéseket rögtön tegye meg.

Nógrád megye kir. albiztosul Bory Pál nevezetett ki; s mint halljuk f. h. 12 a tisztikar is ki fog általa egészítetni. E megye hat kerületre lesz felosztva; két tót, és négy magyar kerületre; az elosztás ellen azon észrevételünk van, hogy teljhatalmu polgári főkormányzó úr ő excja 1849. nov. 13-ki köriratában foglalt utasítása ellenére, a nemzetiség egyenjóságát tekintve nem vétetett, mennyiben a tiszta magyar ajku Losonc, s az Ipoly mentében nyolcz magyar ajku helység a tótáshoz csatolattani tervezetik, mely a népre nem épen jó hatást eszközöl. Rendes levelező.

Mármarosból. — Köztisztelget s szeretetet nyert Markovics Antal, cs. kir. kormánybiztos s megyei elnökünk intézkedése folytán f. é. december 2-án ő cs. kir. ap. felsége, dicső uralkodása kezdetének évnapi emlékére Mármarosnak öt kor. városában az isteni szolgálat megtartatván, lelkesedéssel karolták ezen alkalmat eme városoknak minden vallásu lakosai fel, — szeretetüket és hódolatukat törvényes uralkodójok iránt bebizonyítani.

Különösen Szigeten e diszünnepe a r. kath. templomban Szepessy Samu főesperes és plébános által tartott nagy misével nyitattott meg, mely után mind ott, mind pedig a ref. templomban alkalmi, s a hallgatókra mélyen hatott beszédek tartattak. Részt vettek cs. k. kormánybiztosunkon és az itt állomásozó cs. k. katonaságon kívül, egyéb polgári és kincstári hatóságok, s számosan összegyűlt ajtatos nép, kik imát emeltek 1-ső Ferencz József császár s királyunk állandó, szerencsés és áldásdús országlásáért az ezek urához.

Az ajtatoságot követte Geramb János cs. k. igazgatónál egy fényes lakoma, melynél az általa ő cs. k. felsége egészségére emelt poharat szűnni nem akaró „éljen“ kísérté.

Estve ki lön mind Sziget, mind a többi négy kor. város díszesen világitva.

A napot bezárta, egy gróf Bombelles Lajos alezredes és katonai parancsnok által adott táncmulatság, melynél a katonai s polgári karnak barátságos egyetértése jótékonyan kitűnt.

Egyebíratt teljes meggyőződésünk az, hogy fáradhatlan cs. k. kormánybiztos, s megyei elnökünk bölcs kormányza alatt megyénk minden nyelvű lakosai között a béke, rend és egyetértés máris teljesen helyreállván, legfőbb jövő tavaszig az új megyei rendszer is, a különböző orosz s oláh népfajok egyenjóságának megfelelőleg behozva, és ekkép az igazi szabadság megállapítva, a közjólét pedig naponkint inkább szilárdítva leend.

FŐVÁROSI NAPLÓ.

** Pest, dec. 13. A fejedelmi szívójság, mely lekötelező hatása által oly nagy mértékben képes visszanyerni azon rokonszenveket, miket ámitás, felvezetett gondolkodás, tév-meggyőződés szánalmasan elidegenítének, — újabb kegyelmi tényben nyilatkozék ismét, és gyógyító-balzámának hatását naponta széles körre árasztja szét. Tegnep és ma az újépületben létezett mindazon politikai foglyok, kiknek vétségeikre az elnézés és bocsánat feledő fátyola alkalmazható, többnyire kibocsátattak. Látánk egy ily kegyben részesített fiatal egyént, midőn kijötték első ismerősével találkozott. Egy ily szívörömtől sugárzó, a tisztá, nyílt léget annyi agály után újra szabadlété önézetével élvező boldogot egyszer látni elég, hogy meggyőződjünk, mikép ha van fegyver, mely nem tartományokat, de az azok becsett tevő nemzeteket a kényszerűtlenség jóindulatával köti örökre a trón bitorzományához: az kétségkívül a kegyelemnek fegyvere, melynek természete, mikép vonz és lekötölel, a helyett hogy eltaszitna és idegenítne.

— A nemzeti színházban tegnapelőtt Ernani adatott. Kis színházunk operaelőadásai, hál' istennek, a közönség méltányló részvétét igen örvendetes mértékben bíriák, minek az előadókra ösztönző, erélybresztő visszahatása félreismerhetlen. E köztös viszonyhatás mellett pedig a két félen kívül egy harmadik nyerc legfőbbet — t. i. maga a saját eszközeivel használt cél, a művészet. Ernani alig adatott kerekdedebben és kielégítőbben mint az említett estvén, s a minden zugában zsufolóság tele színház közönsége elégtelen távozott szét. A vendégkép föllépet bassista Bodo rfi ur erős, szép csengésű, férfias és hajlékonyan művelt hangjával, melylyel nem csekély routinnal bíró játékokat párosít, Don Sylva szerepében a közönség tetszését méltán nyerte meg. B. úr jó acquisitio lesz operánkra nézve, mely kilátást nyit olyszerű operáknak is, mint „Ördög Robert“, „Don Juan“ stb. — meghallhatására. — A szereplők többjei is igen betölték helyeiket, kivált a jeles tenorista Stéger, valamint a színháznyak télen nyáron egyenlő bájjal éneklő csalógnya — Hollósy kisassz.

— Napokban a jözsefvárosban egy 13 éves fu (Sztrics György) 17 éves testvérét Pált, szívódás közben ugy hasba szurta, hogy az azonnal meghalt. A gyászkövetkezményt kenyerészelnél gyermekie éretlenség idézte elő.

— A tisztelet-polgári oklevél, melyet Pest városa részéről küldött ség viend meg R a d e c z k y tábornagnak, a czélba fog metszteni. A munka — a „Pester Zeitung“ szerint — a császári város egyik legkitünőbb vénökére van bízva. — Az enyhe idő igen czélszerűen használhatóknak az utczáknak meg hőtő megetlenítettésére. Csak kár, hogy az e foglalatosságot bérben bíró ur nincs velünk egy véleményen.

— A „Pester Z.“ mint curiosumot említi, mikép legközelebb egy itteni kereskedőház néhány köteget kapott meg Hamburgból, melyek épen két évig és öt hónapig utaztak szerte a világban, míg rendeltetésük helyére megérkeztek. Az tán még nagyobb curiosum, hogy azon kötegek annyi utazási viszontagságok közt is csakugyan — ide találta.

— A nemzeti színházat látogató-közönség és közvetve az intézet érdekében is figyelmeztetni kívánjuk az ügyvivő urat a színház és Zrinyi közti átjárásnak járható állapotban tartására. A sár, hó és víz eltakarítása nem hiszszük hogy oly sokba kerülne e kis vonalkán, a közönség pedig, kivált a női, mely olykor alig tud a piszoktengeren átugolni, ez iránti figyelmet igen nagy köszönettel veendné.

— Szomoru hírt — s pedig általános hatást kell elmondanunk, mely mindazokra kellemetlen, kik kávét isznak, pedig vajmi nagy ezeknek száma. Bécsi hírek szerint a kávé ára tetemes emelkedésének nézhetünk elébe. Javakévéből a szokott vásárlásoknak fele sem váratik, és a jövő 2—3 évre is eddiginél sokkal csekélyebb termelésre van kilátás. Brasiliában a kávészüret igen rossz volt. Hollandiai tudósítások szerint az összes kávétermélet 350,000 mázsára tétetik, holott a fogyasztás 560,000 mázsára mondatik rugni.

— Jegyzetkék a színház köréből. — A mult, s az e heti előadásokból is az világlott ki, miszerint közönségünk a francia vigjátékokat legelénkebbül fogadja. Mondhatjuk, hogy ezeket nagy részben az öszszqvgó vidor előadás tette közönségünk kedvenczévé, — míg a drámák iránt napról napra több hidegséget veszünk észre, miért? mert egyikét színészét kivéve, a többi maga ad acqui-t a nézőknek ásitásra. Uraim, vegyék önkö komolyabban a dolgot; a részvétlenséget így erőszakkal előidézni, kivált most, e kritikus napokban — nemzetiségünk iránti megbocsáthatatlan bün!

— Hunyady Lászlóban a minap vihar és zápor mellé con amore süttött a hold világ teljes fényében. Kérünk egy kis holdfogyatkozást!

— Legközelebb ismét érdekes francia vigjátékok kerülendek a műsorozatba: „Legyező és keztyű“, — „Gentil Bernát“, — „Moiron és Comp.“, — „Harag a konyhában“, és tán az „Ó barátság“ is, ha elég drastikusnak találtaik.

— Több elfogadott eredeti dráma is régen várja már előadatását. Szigligeti „Liliuma“ elhervad, s az Obernyik „A nyja“ megöszül, ha még soká késnek velük.

— Örömmel mondhatjuk, hogy a színháznak díszkardjai a napokban alkalmasint visszaadának. A fa mindjárt olosb lesz.

AUSTRIA.

Bécs, dec. 12. A kölni újság szerint f. hó 5-kén adatott át Berlinben az Austria részéről óvástétel. E tény különféle reflexiókra ad alkalmat a bécsi lapoknak. Így a „Wanderer“ miután a jegyzék valódisága fölötti kételyét lecsendesíté, azon kérdést csatolja ahhoz: „mi czélja lehet e jegyzéknek? Ez fölösleges kérdésnek látszhatik, ha az egész jegyzékezés alapjára visszamegyünk, — de viszont nem az, mert föl kell tennünk, mikép az egész jegyzékezés folytában jöhetek elő a kölcsönös nézetekben némi változások, olyasmi, mely jegyzékesre czéljál szolgálalant.“ Ezután sajnálkozását fejezi ki a lap, hogy az austriai cabinet politikája még mindig nem látszik eltérni azon következetességtől, mely a két német nagyhatalmasság közti szükséges barátsági viszonyokat e sajnálatos pontig juttatá, s eljöttnek látja azon időt, melyre a ministerium programjában utal, midőn a megifjult Austria s a megifjult Németország új és szilárd alakot öltvén, kölcsönös viszonyaiknak álladalmi megállapítása lehetővé legyen. Austria megifjultan áll, — ideje, hogy Németország is megifjuljon.

„A mint a dolgok állanak“ — így végzi czikkét a W. — azon többé sem jegyzékek, sem a félig kivont kard nem sokat változtatnak. Poroszország visszalepni nem fog, s státus férfiaiaktól nagy tévedés volna azt hinni, hogy az egység eszméje a német népre csak mulókony benyomást tön. A német fejedelmeknek cabinetjei többé önállóan cselekedni nem képesek. Vagy kamaráktól függenek, vagy ezek alól emancipálni akarják magukat, és akkor valamelyik hatalmas védur kegyére szorítva. Alig várhatni tehát, hogy ha Poroszország a parlamentet Erfurtba összehívja, a vonakodó királyok abból soká kihuzhassák magukat, ha a szakadást Németországban gyógyíthatalanná, s korunkat tán egy új harminczéves háboru előpontjává tenni nem akarják. Austria csak

akkor fog még egyedül állni, s akkor tán nem is lesz többé elég hatalmas, hogy mint most, eldöntőleg közbeszólhasson. Vajha az alkalmas pillanat el ne szalasztassák!

— A Lloyd dec. 12. száma bizonyos magyar demonstrációról tesz roszaló említést, a pesti német színházban egy előadás alkalmával. — Mi részünkről az ily demonstrációknak más szempontból is ellenzői vagyunk, mint az idézett lap, bármennyire becsüljük is és érteni bíriuk a nemes lelkesedést, mely az ifjabb keblek olykori fölbuzgásához a szikrát adja, t. i. azért vagyunk ellenzői, mert azok következtében a körülményeknél fogva legfeljebb a közönség, és a művészet sujtatik. Nem is e miatt érintjük a czikket, hanem csak a mennyiben az más megjegyzésekre szolgál alkalmul. „Elfordulva ily viseletről, keressük föl, mond a czikk, a népesség magvát, mely a termékeny Magyarhont lakja. A nehéz terhek és nélkülözésektől látogatva, melyek a polgárháboru kimaradhatlan következményei, a magyar földész a kormány legnagyobb gondosságát veszi igénybe, anyagi érdekeinek emelése iránt. A status, midőn rajtok segít, önmagán segít. Legjobb gazdálkodás, az eszközökkel nem fővénykedni, melyek ez osztály javát czélozzák. Az ő jólétükben feneklik a birodalom jóléte és hűségük és vitézségük erős támasza lesz a monarchiának, mint volt korábbi időkben. — Ezután ajánlja a czikk a Kossuthjegyek beváltása s megtérítését. „Az anyagi segély, mond, mely azon jegyek megtérítése által az országnak nyújtatnék, igen nagy és tartó s következményü fogna lenni. Mint kibékítési és kedély-engesztelő rendszabálynak, nem hiszszük hogy más oly hatású mellé állíthatatnék. A forradalom fája körül van vágva Magyarországon, gyökestül akkor lesz kiszakítva földéből, ha a vörös jegyek mind tűzben semmisültek meg. Ily nagy siker nem volna méltó tetemes áldozatra? Nem volna idejéni, jogos és bölcs eljárás, a magyar néppel pozitív jótéleményt éreztetni, melynek jelentőségét a legkorlátoltabb, hasznát a legszegényebb is belátaná és érezné?“

— Poroszország felelete, melyet a novemb. 12-ki austriai jegyzékre adott, így hangzik: „Poroszország azon határozott meggyőződésből indul ki, miszerint tartós nyugalom Németországban csak úgy alapíthatatik, ha a német nemzet jogos és korban alapuló igényei kielégítőleg intézletnek el. Az Austria által táplált aggodalmat, miszerint egy parlamentnek Erfurtban összehívása által Németország nyugalma megzavartatának, Poroszország nem osztja, sőt inkább a porosz fél azon reményt táplálja, miszerint a parlament valóságos összülése a kedélyek tetemes lecsendesítését és kielégítését eredményezendi. De ha Poroszország e reményében csalakoznék, és Németország nyugalma csakugyan veszélyeztetnék, Poroszország elég erősnök érzi magát, a rend helyreállításért kezeskedni. E helyreállítás végett Austria beavatkozására annál kevésbbé leendne szükség, minthogy a legujabb események bebizonyíták, mikép Poroszország a rend és békének németországbani fentartására még akkor is elegendő erővel bír, ha Austria benső viszonyainál fogva nem lenne azon helyzetben, hogy Poroszországot a törvényes állapotoknak a német tartományokbani visszaállításában segítse.“

— A f. hó végén tartandó gyűlésén a cs. k. kat. Mária-Terézia rend káptalanának a főkanoncellár választása történelendik, minthogy mint ilyen még mind a volt statusminister Metternich Winneburg hg. nevezetetik.

— Hir szerint az eddigi magyar udvari agensek, mint ministeri-agensek ezentul is fenmaradnak.

— A különféle koronaországokban, a mint vannak cs. kir. tart. status-nyomdák, ezentul tart. status-könyomda intézetek is fognak állíttatni.

— A tanácskozások a sörházak megadóztatása fölött folyamatban vannak.

— Szász király ő fge R a d e c z k y tábornagy Haynau és Jellasic tábornagok ő excjokat a sz. Henrik rend nagykeresztével tisztelt meg. E rend kiváló katonai érdemek méltányására alapíttatott, s oly gondos megválasztással osztogattatik, mikép, míg azt maga a király sem viseli, a jelen hősei közül tán az egy Wellington hg. van vele díszítve.

— A török nagyuri kormány Konstantinápol és Schumla közt levélpóstát rendszerezett.

— Eperjes városa gr. Schlick tábornagot tiszteletbeli polgári közé sorozta, s az oklevelet egy e végre kinevezett küldöttség által juttatja a megítisztelnek kezébe.

— Az austriai küldöttek az ideigl. szövetségi-bizottmánynál, Schönhals és Kube kurak f. hó 10-kén Frankfurtba elutaztak.

— Dr. Fischhof, kiszabadulása óta barátai s ismerőitől látogatásokkal annyira ostromolva lön, hogy kénytelen volt Bécsből elutazni e miatt.

— Az austriai nemzeti banknál az átírások, részvények és szelvény-kiadásokra előjegyeztetések dec. 15-től jan. 7-dikéig megszüntettek.

— Bariz György, a magyar háboru következtében megszünt „Gazeta di Transilvania“ cz. lap volt szerkesztője, engedélyt kapott egy új román-újságnak Szebenben kiadására.

— A morva tartományi alkotmány még e hó folytában ki lenne hirdetendő.

— Varasd hölgyei, Schmiedegg grófnő indítványára, tetemes összeget adtak össze, melyet művészi munkáju szekrénykében a bánnak, visszatértek, azon czélból fognak kézbesíteni, hogy ő azzal a hazai harcsozok javára rendelkezék.

— A községi tanács dec. 4-kei ülésében azon fontos határozat hozott, miszerint Bécs 34 külvárosával együtt ezentul csak egy községe képezzen, s e nagy területnek kerületi községekre elosztása azután történelendik, midőn a város politikai és városkapitánysági kerületekre fel lesz osztva. Eddig Bécs területében hat ur volt, t. i. a tanács, a schottrend, a székes-káptalan, a barnabita-collegium, végre Lichtenhal és Schaumburghof uraságok.

— Tolvaj-statistika: Bécsben a folyó év folytán befogott tolvajok és zsebelők száma 1240-et tön.

— Brunn, dec. 8. Heiligenbergben, Ollmütz mellett a cholera oly dühhelt ütött ki, hogy első napon azonnal 13 áldozatot ragadott el. Eddig 113-an haltak el benne.

— Majland, dec. 7. Itt alig mulik nap, melyen a város

közepén vakmerő rablások ne történnének. Mult éjek egyikén egy bolt feltörött, belőle 160.000 lírát loptak el.

Verona, dec. 7. Az itt gyakrabban előfordult kihágások következtében az ostromállapot újra megszigorított. Egy hirdetemény minden kiabálást és dallást az utcán tilalmaz. Minden vendég- és kávéháznak — néhányat kivéve — már 10 óraker be kell zárva lenni.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. Páris, dec. 7. A nemzeti gyűlés tegnap ülésében Fouquier d'Herouel indítványa a választó kerületek szaporítása iránt második vitátas alá jött. L a c a z e, felelt a bal oldalnak, mely ez indítványt alkotmányellenesnek állítá, s azt nyilvánítja, „ki ez indítványt ellenzi, csak elárulja félelmét, hogy valódi nyilatkozata az általános szavazatnak az anarchiát megszüntetné“ — erre nagy zaj keletkezett; L a c a z e folytató: sokan attól tartanak, hogy a választó kerületek szaporodtával a választó csak helybeli, s nem az általános érdekekkel fog törődni. A községi szerinti választásoknál félnek önök, hogy a választó különös befolyás alatt álland? (bal: igen — igen) E befolyások uraim! a szokás, együttlét, s naponkinti kötelekek befolyása, ez a tanácsok s rábeszélés befolyása; — ellenben a mit önök ohajtanak, az a választás napjaini meglepés s erőszakoskodás befolyása“ (zaj, jobb oldal: úgy van — úgy van) A vita bezáratván, a bizottmány e szerkezetet javaslá.

„Minden választó kerület 500 lakosnál többet foglaljon magában.

Egy községi sem osztható fel két, vagy több kerületbe.“ Azon észrevételre, hogy e szerint minden községi kerület képezend, a belügyminister Barrot F. ily statistikai adattal felelt meg: oly községi, melynek lakossága 300, és kevesebbre megy, van Franciaországban . . . . . 7565 300-tól 500 lakosig van 14.355

összesen 21,920

községi; a franciaországi községek összes száma 37,800, tehát nem lehet azt mondani, hogy a kerületek többsége községek ből álland.

A javaslat némi módosítványokkal 3-ik vitátas alá jöend, s így valószínűleg el fog fogadtatni. Lassankint csak elérendi a köztársaság az általános szavazat gyakorlati lehetőségét — ha az aztán hazugság leend is, csak anarchiára ne vigyen, — hic labor, hoc opus!

Két javaslatot jelentett még be az elnök, az egyiknek czélja: egy harmaddal leszállíttatni a hivatalnokoknak 2000 frton följüi fizetésüket. A másik Demousseaux indítványát, a követek díja iránt úgy módosítja, hogy a díj fölött szinte 1850-ik évre mondjon le minden követ magán jövedelmének 1/3-ad részéről az álladalom részére. Ezen indítványt Lagrange tevő hosszu s zajos tetszékialítások közt.

Ma osztatott ki a képviselők közt Bocher terjedelmes jelentése a bizottmány nevében, mely az italdó javaslat megvisgálásával megbízatott.

Az elnök betegeskedése miatt a hélfőre kitűzött szemle el fog halasztatni.

A müegyetemet a meudoni kastélyba áttenni, s eddigi épületeit katonai laktanyává alakítani át, mely 25,000 embert fogadhatna magába, tervben van. Ha a helyőrséget mostani számában, melyre 18 havak óta, fontos okoknál —! — fogva emeltetett, meghagyni szándékoznak, ily laktanya elkerülhetlen szükséges.

Normanby lord az özvegy királynő halála miatt fényes salonjait bezára.

Páris. A kormány Algirből azon tudósítást vette, miszerint nov. 26-kán Z a a t c h a ostrommal bevétetett. B o u z i a n, és S i - M o u s s a - B o n - A m a d, valamint az e r ö s s e g valamennyi védelmezője, száma 7—800, utolsó emberig legyilkolták magukat. A francziák 60 halottat vesztének, köztük 3 tiszteit. Sebesültjök 150, köztük 6 tisz.

ANGLIA. L o n d o n, dec. 5. A naponkinti cabineti tanácskozományok még mindig folyamatban vannak, a S t a n d a r d ehez ministerváltozási híreket csatol. Szerinte John Russel, Landsdowne, és Palmerston kilépének a kormányból. Az ezektől javasolt gabonavám lenne az egyenetlenség oka; a három minister — mond a S t a n d a r d — saját birtokaikon tett tapasztalatok után a szabad kereskedés élvének, az irlandi szegény-törvényvel egybekötvé, káros hatásáról meggyőződtek. Sir Robert Peel hasztalan törekvék eddig a nevezett ministerek, s Cobden elveihez hajló társaik közt helyreállítani az egységet.

A „Jöreményfok“ lakosai vonakodnak a hadsereget, s tengerészeket élelmezni mindaddig, míg a „Neptun“ által oda deportált gonosztevők a gyarmatból el nem vitetnek. Sehol sem szeretik az ily societé d' élite-et.

SCHWEICZ. A nemzeti tanács különféle kérelmekkel foglalkozik. — A katonai organisatio iránt sebesen haladnak elő a viták. A még hátralevő külszövetségi had költségrészlete iránt a nemzeti tanács kezdeményez; az 1848-ki katonai költségek számadása megvisgálására 5 tagból álló bizottmány fog kinevezeteni.

B e r n, dec. 4. Eytel javaslata elvetetett ugyan, de a szövetségi tanács e bizalommal nem él vissza, s több menekültnek megengedi a maradási; megelégszik a tanács azzal, hogy minden forradalmi kísérlet elnyomhat. A menekültek kérdése a baloldal szorosabb alakultára, s igen látogatott gyülekezeteire adott alkalmat.

SPANYOLORSZÁG. Madrid, dec. 1. A pápai küldött hosszan tanácskozott a külügyministerrel; mint mondatik, a hadsereg visszahívására iránt; a seregek előbb M a h o n b a n fognak partra szállíttatni, hol az Olaszországban itt-ott mutatkozott epemirigy miatt vesztegleni fognak, mielőtt tovább vitetnének.

A királyné reményteljes állapota miatt megszűnnek az udvarnál a táncmulatságok, mert az orvosok elültak a tánczot; helyettük hangversenyek s operák adatnak. A kamarák jövő héten kezdendik meg ismét működésüket.

SVÉDHON. S t o c k h o l m, nov. 30. Az orosz keletitenger melléki tartományokból jelentik, hogy ott a tartaléksereg megkettőztetett, s egészen hadilábra állíttatott.

NÉMETBIRODALMI SZEMLE. Dec. 12. A w ü r t e m -

bergi második kamarában Schlayer kimerítő előadással lépett fel a német ügyek állásáról, s a többiek közt azt is mondta, miszerint a kormány legközelebb pozitív indítványokkal fog előlépni, a német alkotmány megállapítására. — Egy indítvány adatott be, mely a kormányt a német szövetségi státushoz csatlakozásra hívja fel. — A szász első kamara ülésében Beust státusminister Carlowicz interpellációjára azon feleletet adá, hogy a német kérdésbeni előterjesztések még e hét folytán a kamara elébe jutandak. — A „Kölner Zeitung“ szerint tegnapi délután Ausztria formaszorintó óvása Berlinbe csakugyan megérkezett, s az osztrák követ által, egy különös kísérő irattal Schleinitznek átnyújtotta. Az óvás lágy és tartózkodó hangon van szerkesztve, és isméli az okokat, melyeket eddig Auszria a szorosabb szövetség alapítása ellen felhozott. Mind a mellett kinyilatkoztatja, hogy „azon esetre“ ha a birodalmi gyűlés összeülése következtében „Németországban nyugtalan-ságok“ és viszályok keletkeznek, a rend helyreállítására „közbe lépni“ el nem mulasztaná. A kísérő iratban egyszerszint Auszriának határozott szándoka Poroszországgal a jó egyetértést fenntartani — kimondatik — és sajnálatl nyilatkoztatja, hogy a porosz politikának mostani iránya kényszerítő Auszriát ezen óvás tételére. Azonban teljes reményét nyilvánítja, hogy ezen ügy körüli jogi nézetek különbözőek, nem fogja a két kormány egyetértését megzavarni. A porosz válasz, néhány nap múlva ugyan ily nyugodt s átgondolt hangon következend.

POROSZORSZÁG. Berlin, dec. 7. Waldeck Berlint nem fogja elhagyni. Sőt inkább bejelenté a fötörvényszék elnökének, hogy a collegium ülésében mint eddig úgy ezental is részt akar venni. Az ennek következtében tartott köztanácskozásban egy hang Waldeck belépése ellen nyilatkozott volna. A mai gyűlésben Waldeck — mint mondatik — ismét részt vett. — Holnap Waldeck tiszteletére mindenféle örömművet rendeztetik. A többi közt azon kerület — melyben lakik — bált adand.

A második kamara tevékenységét a földéleti (agrari) törvényekre fordítja. Ma Rabe pénzügyér mindkét kamarának az 1850-ik évi állomány-háztartási költségeket nyújtja át. Az ezt kísérő jelentés szerint a kiadási fölöslet (Mehrschuss) 20 1/2 millió tallérral többre rúg. A pénzügyér ezen összevet bizonyos kölcsönök forgalomba hozatalával akarja fedezni.

TÖRÖKORSZÁG. Konstantinápoly, dec. 1. A legnevezetesebb úgyról, mely a politikusokat az utóbbi időben Törökországot illetleg foglalkoztatta, még semmi bizonyos nem mondhatunk. A második orosz-jegyzőkrei válasz a magyar menekültek érdekében 22-én elküldetett. Tollesata lett tehát belőle, miként előre mondván volt, s alkalmasint ennél is marad. A második úgy, mely után legközelebb a politikusok kutattak — a samosi fölkelés — már oldva van. Minden csöndes, és a török flotta csak intésre vár, hogy haza men-

jen. — A diplomatai világban egy kis mozgalom történt. Tassoni úr — mint a két Siciliának új ügyvivője vezettetett be. Legközelebb egy hivatalnoknak Smyrnába küldetése volt elrendelve, hogy az európai viszonyok tulajdonisága kérdéséről, melynek adó alá kellene vetetnie — tisztába hozza. Mint mondják Ali Effendi fogja a küldetést megbízatni. — Ugy látszik Törökországban is akarnak valamit tenni a menekültek ügyében. A szűkölködők gyámolítására bizottmány alakult, melynek élén Black áll. A török kormány, minisztertanácskozásánál egyébként életjelt magáról az utóbbi időben nem adott.

Trapezunt, nov. 15. A török kormány elhatározta, hogy a közlekedést Trapezunt és Battum közt jelenben saját gőzösei által fogja megkezdetni, és a szükséges költségeket fedezni; „Ereklí“ hadigőzös már itt van, hogy a battumi járatot megkezdje, — Rise, Choppa, és Battumon kívül, Tschürük-Su-t is érinteni fogja. Tschürük-Su közvetlenül a török-orosz határon fekszik, Chino-dere rohanó erdőpatak partján, csekély mezővárosocska, nyomorult épült házikókkal, az orosz követségi ügyvivőn kívül, egyetlen európai sem lakja. Nem régiben egy osztály gyalogság jött ide Erzerumból azon parancsra, hogy itt helyőrködjék (garnisoniren).

Miután a török gőzhajózási társulat a battumi járatot, — melyet négy hónapig a kormánytól átengedett „Cseri-Nusret“ hadigőzessel teljesített, most a szenvedett 50 ezer piasternyi kár miatt — megszüntetett, a kormány kényszerítve látja magát — Battumban Gül-Sefid hadicorvetje horonyozván, és itt, valamint Tschürük-Suban helyőrségei levén, a közlekedést maga folytatni, hogy így az ott előfordulható eseményekről mielőbb tudomást vehessen. A török vállalathoz tartozó „Wasitai-Tidscharet“ gőzöst, Clicián osztrák hajókapitány által kormányozva, idejöttében Kermynnél oly borzasztó vihar érte, hogy a gép egy része sérülést szenvedett, és egyik emeltyűje keltt törött; — ma üresen, „Ereklí“ hadi gőzös kíséretében, mely a portékákat és utasokat fölvette — Konstantinápolyba tér vissza.

AFRIKA. Bathna éjszakai része nyílt lázadásban van; a bányákban rég történt gyilkolások ezt előre láttatták. De Zaatcha bevétele után remélhető, hogy d'Herbillon tábornok az Orez és Bellizmai lázadókat, (mi Algir 15 osztályainak csak egy része), hamar legyőzend; ez remélhető; — azonban Constantine déli részeiben is kitört a lázadás, s félt, hogy az eddig engedelmes törzsek is ahoz szegődnek; — hogy ez nagy erőfeszítést teend szükségessé, csak az érdekeltek tiltakoják el, mint a francia sító nagyobb része.

AMERIKA. New-York, nov. 20. A rabszolgakérdés Californiában a congressus közbejötté nélkül döntetett el, miután az alkotmányozó gyűlés a rabszolgaság megengedése ellen nyilatkozott; azonban szabad négerök is kitiltak Californiából. A kormány székhelyeül Pueblo-san-Jose tüzetett ki. Minden szabad fehér, ki az egyesült státusok polgára, s hat hónapig Californiában tartózkodott, polgári joggal bír.

A törvényhozó gyűlés decemberben jövendő össze, a congressusba tanácsnokokat választand, s az álladalmi kormányt tökéletesen rendezendi.

Hayti levelek szerint Faustin császár ismét hadat viselend a domingoi szabad status ellen; az ellenség Cap Haytinál egy hajó elfogásával kezdé meg az ellenségeskedést. — Faustin császár egészen a francia pénz nem alakjára veretett ezüst, s arany pénzt, maga császári diszruhájában rajta, s e körirat: „Isten védelje népemét.“

Bécsi pénzcarnok, december 11-én.

Álladalmi kölcsönpapírok és sorsjegyek:

	Pénzb.	Papirb.
	forint	pgben.
Bank-részvény	1183	1185
5 1/2% Metal. kötelezvény	93 3/4	93 13/16
4 1/2% " " "	82 1/2	83
4% " " "	74 1/2	75 3/4
3% " " "	55	55 1/4
2 1/2% " " "	48 3/4	49
2 1/2% Bank-kötelezvény	49	50
1834-ki állami " "	173 1/2	174
1839-ki " "	106	106 1/4
Eszterházy 40 flos kölcsön	62 1/2	63
" " " " "	17	17 1/4
Wüdischgrätz " "	18 1/4	18 1/2
Waldstein " "	17 1/4	18
Keglevich " "	9 1/4	9 1/2
Az arany túlértéke (agio)	19 1/2	
Ezüst " "	11 1/2	

Vasut-részvények:

	Pénzb.	Papirb.
Éjszakai pályák	110	110 1/4
Milánói " "	83 1/4	83 1/2
Gloggnitzi " "	110 1/2	111
Gmundeni " "	207	208
Nagy-Szombathi pályák	65	67
Pesti középponti " "	87 1/4	88
Comoi szelvény	12	12 1/4
Gőzhajózási részvény	495	500

Külföldi pénznemek és váltók:

	9 ft.	5 kr.
Napoleon d'ors	15	35
Souverain " "	9	"
Friedrich " "	9	"
Porosz arany	11	"
Angol " "	9	6
Orosz Imp.	35	"
" kettős	155	"
Amsterdami váltó	111	15
Augsburgi " "	404	"
Konstantinápolyi váltó (31 napos)	245	"
Bakaresti váltó (31 napos)	111	"
Majnai-Frankfurti váltó	126	"
Genauai váltó	163	15
Lipécsei " "	108	"
Livornoi " "	98	15
Milánói " "	131	"
Marseillei " "	131	30
Párisi " "		

TÁRCZA.

Nemzeti színház.

Dec. 12. „Deborah“ népdrama 9 képb. Mosenthal után K. F. — Nagyszerű drámai momentumokat a mítől eltagadni ugyan nem lehet, — hanem az egészen általában meglátszik, hogy egy még kifejtetlen fiatal erőnek első vadonnan nőtt terméke, formatisztaság és szabatos műlet nélkül. Költésben ugyanazon vaderő bélyegi a művet is, mi Schiller „Haramiát“ Mindkettő a magasabb lelkiállapotokba keresi a nagyszerűt. Mindkettő viharrósát az érzések és szenvedélyek tengerére, gyönyörködik óriási hullámjatekában, s bár hydrákat kell is fölriasztania a tengerfenéken, mégis meglojja legritkább gyöngyeit. De mennyivel szűkebb tért foglal itt el a „Deborah“ szerzője Schillernél, ki „Haramiában“ költési lángszóval, mint egy fensőbb hatalom merészen jár be poklot és eget, lerombolja a természet napi képeinek korlátait, s megvetve minden törpét, a nagyinak és magasnak eredeti forrásához tör. — Nála az indulat, az indok, — s a hang, melyben valami lelkiállapot nyilatkozik, egyiránt nagy. Nála kisszerű ok sohasem idéz elő nagyszerű okozatot. Szóval személyének magasabb lelki világát szinte oly nagy külföldi körülmények közé is helyezi. S ez sok drámairónál a bottás köve, mit a „Deborah“ szerzője sem tudott elkerülni. Magas érzelmekkel, mint egy tulvilági lény áll e zsidónő törpe balitéletek középette, a holdg szerelomnek előradó naja két fölkelében, s midőn ez üdvözítő fényével lehung, Deborah lelke azért össze nem szorul, hanem a fájdalomnak egész világát öleli föl helyébe. Zivatar és villámok kíséretében mohos sirokról szirtormokra hág. Mint boszú cherub jár hitszegő kedvesének mindenütt nyomában. Végre meglátva annak csöndes házi körét, a szende nőt, s a kedves gyermekét, földi elégtelenséget s családi örömeit, azon férfinak örömeit, ki más kebelén talált boldogságot, midőn az övét feldulta, kiért ő atyját és ösbitét elhagyá, szive — az összeüszított szív elfeledi boszúját — kebelébe a megnyugovás szent érzelmé költözik, — megcsókolja kedvesének gyermekét, s áldást rebege le házi boldogságára, mint dicsőült lény tünik el! —

Deborah nagyszerű jelleme e gyenge vázlatból is látható. De mennél fentebb sphaerát foglal el ő, annál törpebbnek látjuk a motivumokat, melyek lelkét ily magasra emelik. S azon férfi, kiért lelkén lüthgyv szerelem majd fájdalommal árad el, — kiért önmagát föloldozva tulvilági lénynyé szellemül — azon férfi, sem jót — sem rosszaságban, nem nagyobb egy közönséges férfinnál. A legegyszerűbb jellem, melytől nem képzelheti az ember, hogy egy nőszív égi tüzet nyerhessen. — És itt alapszik e mű legnagyobb hibája; — Deborah emelkedettségé ily törpéségekkel viszonyítva, majdnem oly hatást gyakorol a műértőre, mint a robogó pathos — semmiért!

És ezt különösen azért véltem kiemelendőnek, — nem mintha a német drámairodalom halavány mészája annyira érdekelné, hogy számára didaskáliákat írni volna kedvem, hanem mivel magyar drámáinkban a fentebbi hibára termékeny mag rejlik, s egy kis elretentés nem árt.

Különben e dráma, sok benső szépségein kívül, még példás egyszerűséget, s különösen sok festői összerakást mutat fel. Jókainé a „Deborah“ első szerepévé vált. — y—y—y—

Dec. 13. „Ernani.“ (Szól róla operai referensünk.)

Dec. 14. „Sevilla csillag“ szomorújáték 5 felv. irta

Lopez. (Jó hogy nem K. F. fordította, különben ez a darab is Pozsonyban játszanék, mint „Deborah“, — melynek előadásakor egy táblabíró urambátyánk csak azt csodálta, hogy juratusok nem jönek elő benne!)

Szeretnők ha ez a „Sevilla csillag“ üstökös lenne, mely mennél ritkábban látogatna meg bennünket, — úgy sem egyéb hullócsillagnál, mely halált jósola a drámának szinpadunkon, ha kivált Szigeti és Bartha továbbra is oly hanyag játékkal bosszantandják a közönséget, mint ma, — melyért még Jókainé és Lendvai remek játéka is alig nyújthatott elég kárpótolást.

A közoktatási ministerium teendői Magyarországon.

Némely adatok a lélektani álladalomrajzból tanoda rendszerezés tekintetéből.

Minden álladalmi népességének 1/3-a de szűkebbi az iskolázást; vagy egyremásra minden öt tagból álló családban egy egyén 4—20 év közt van. Magyarországon a kapcsolt részekkel és Erdélyvel együtt 15 millió lakost számlál (mennyi lakos pusztított el a szomorú forradalomban, nem tudjuk; tehát csak megmaradtunk a 15 millió mellett, annyival inkább, mert a birodalmi ministerium telepítvényről gondoskodik.) Ebből 3 millió növendék kisebb s nagyobb iskolás tartoznék lenni. A két nem arányát ugyan 1:1 lehet tenni a természet örök törvénye szerint, de a férfiak tovább iskolázása, magasabb tudomány, hivatal és művészet tekintetéből, a különös iskoláknak nagyobb számát igényli.

I. Az iskolázók 1/30 lehet tenni, hogy az egyetemesen képző iskola felső osztályába, vagy az úgy nevezett reálnépiszkolába jár; tehát 100,000. 1/10-dét lehet venni, hogy az egyetemesen képző iskola második osztályába, vagy a közép iskolába jár; tehát 300,000.

A hátra levő rész megkezdé az egyetemesen képző iskolák legalsó osztályát, vagy az elemi népiskolát, hova az óvodákat és előiskolákat is számláljuk; tehát 2,600,000 növendék.

Az elemi- közép- és felső népiskolák népességi arányai tehát úgy állanak mint 26:3:1. feltétlenül, hogy az elemi népiskolába, mint melynek köréhez számítjuk az óvodákat, és illetőleg előiskolákat is, a 4 éves gyermekek járnak, nyolc évesekig, a középsé 8—10, a felsőbe 10—12 évesekig. Ezen számításnak az élet nálunk legkevesebbé felel meg az elemi osztálynál, hol az iskolázható gyermekeknek csak 1/8-da jár iskolába, 7/8-da pedig óvás nélkül marad, s lehet később iskolázás nélkül is. A közép iskolából szinte fele rész marad el. Ebből megítélhetni, mily nagy figyelmet kell az óvodák vagy ezek helyett az előiskolákra, és az elemi iskolákra általán véve fordítani, főleg ha meggondoljuk azt, hogy a nevelés elemei itt kezdetnek meg testi, erkölcsi és értelmi tekintetben, melyek a szülői kezek közt még most igen csekély kivétellel mind veszélyezvők. 4—6 éves korig legképezhetőbb a gyöngye gyermek, ekkor fejlík az jóra, vagy ferdül el rosszra örökre. Ezért tehát mindenké elöit nevelőintézeteket ezen kisedek számára, különösen vallásos irányú népiskolákat, mert midőn a gyenge emberiségnek mintegy 7/8-da ferdül el, csoda-e, ha nagyon el vagyunk ferdülve. Egy tanító az egyetemesen képző, vagy népiskolákban is —

főleg nagyobb helyeken, hol az alsó, közép és felső osztályok külön vannak — foglalatostkódthat 100 növendéket, és így a népiszkola elemi osztályába kellene 20,000 tanító, a középsébe 3000, a felsőbe 1000, összesen 30,000 tanító a népiszkolákba. Ott, hol a falvak népessége 1000-en alul van, egy tanító is foglalatostkódthatja a három fokú nép iskolát, mely ugyan nehéz, de nem lehetetlen; mert bár 1000 népesség után 200 iskolát számlálunk, ez általán vesszük a nép, közép és felső tanítézetekre nézve, így a népiszkolákra kévéssel jut 1000 népesség után is több mint 100 gyermek; ennyit pedig, vagy ennél valamivel többet is foglalatostkódthat egy tanító a népiszkola három osztályú fokán, annyival inkább, mert a képezdekből az ilyen iskolák segédtanítókat kapnak. Van pedig Magyarországon 1000 népességén alul 7221 község. Erdélyt úgy vesszük, mint az összes magyar birodalom hatodik részét, minthogy Kővári statisztikájából a népességi arányt ki nem vehetjük, bár Erdélynek területe valamivel több, mint az összes magyar föld hatod része. Erdélynek már 1000-en aluli népességű községe 1444 van, és így az összes magyar birodalomban 8665. Ezek már 8665 népiszkola tanítót kívánnak. 1000—5000-ig népességű község van összesen 3846. Ezekben már közép számmal két rendes népiszkolatanító mulhatlanul szükséges, kik egymás közt a népiszkola három fokát célszerűleg feloszthatják, főleg ha még, miként szükség, a képezdekből segéd tanítókat is kapnak. És így kell számukra 7692 tanító. 5000—10,000-ig van 2550 község, ezekben a három népiszkola osztályt közép számmal négy rendes tanító foglalatostkódthatja. Ezen községek számára tehát 10,200 népiszkolatanító kell. 10,000—15,000-ig népességű község van 150. ezekben közép számmal kell hat tanító; tehát összesen 900. 15,000—20,000-ig népességű község van 30, ezekben közép számmal kell 8 tanító, összesen 240. 20,000—30,000-ig van 25 község. Ezekben közép számmal kell 10 tanító, összesen 250. 30,000—60,000-ig népességű község van 7, ezekben közép számmal kell 12 népiszkola tanító; tehát összesen 84. 60,000—100,000-ig népességű község egy van, ebben kell közép számmal 22 népiszkola tanító. A népességi körülmény tehát a 30,000-ig népességű községek számára szükségességet fentebb kifejtők, 28,057-re szállítaná le, de tegyük kerek számmal meggyezőleg a fentebb kifejtéssel is 30,000-re. Egy népiszkolatanító fizetése közép számmal — Istene s lelke az embernek — csak lehet 200 ezüst forint, a természetényeket is ide számítva, midőn más álladalmi hivatalnokok évi fizetése csaknem mind 1000 pengő kezdődik. (?)—Szerk.) Tehát a népiszkolatanító személyzet fizetése közép számítással s természetényekkel együtt 6,000,000 pft értékű. Ezekhez járul a tanépületek fentartására, vagy újbóli építésekre, s a taneszközök megszerzésére fordítandó költség, mit évenként közép számmal 40 ezüst forintra tehetni, melyet a tanítók számával sokszorozván, lesz 1,200,000, melyhez a tanítók fizetése adatait, az összes népiszkolatanítókra fordítandó költség teszen évenként 7,200,000 pengő forintot, mely a természetények beszámítása miatt nem mind kész pénz, tehát a községeknek annál könnyebb. A természetényeket a tanító sehol ne maga szedje, hanem köztárból kapják ki.

(Folytatása következik.)

H I V A T A L O S É R T E S I T Ő .

(85) (1-3)
 Abaujmegye csüdtörvényszéke által vagyon bukkott Bárczay Mihály ellen a csüd kimondatván, a hitelezők megjelenségi határ idől 1850-ik évi február 25-ike kitűzetett, ideiglenes tömeggondnoknak pedig Kovács Ferencz, s perügyletnek Csorba Károly urak rendeltettek.

(86) (1-3)
 3808.
 Buda város hatósága részéről tett jelentés szerint Ujváry Mihály ügyvéd által, Nagy Pál mint a „Magyaror” című hírlap szerkesztője részére 1848-dik évi october 29-kén 3000 pft erejéig kiadott biztosító oklevél elveszvé; - ennél fogva az érintett oklevél megsemmisítettik, s az ennel közhírre tétetik.
 Pesten dec. 12-én 1849.

felsőbb meghagyásból
 ifj. Palugyay Imre,
 főispáni titoknok.

(62) (2-3)
 Sz. k. Temesvár város tanácsa Bernadich L. helybeli kereskedő kérelmezése folytán, a magas kinstártól elváltat gabnasszállítás kezessége gyanánt beadott 1839-ki ápril 24-ki, 4372. sz. a. 219 sorozati, s 250 pft névszerinti értékű statusadossági-kötelezvény felett a temesvári főleltári hivatal által kiszolgált, s a politikai zavarok közt elveszett letéti jegy megsemmisítését az 1839/án 21. törv. cz. 22. §-sa értelmében elrendelte.

(60) Leírása (2-3)
 Szentés város határában nov. hó alatt bitang-ságba került marhának.

1. Egy fekete kancza, bekerült nov. 1., becsára 25 forint.
  2. Egy szürke kancza, bek. nov. 1., becs. 21 ft.
  3. Egy sárga fias kancza, jobb füle hasított, bal füle kivett; bek. nov. 4. becs. 30 ft.
  4. Egy pei csillagos keszej paripa ló, hátulso bal lába keszej, bek. nov. 4. becs. 25 ft.
  5. Fekete tarka háts paripa, bek. nov. 4. becsára 25 ft.
  6. Egy deres paripa, bélyege bal czombján //, bek. nov. 20., becs. 20 ft.
  7. Egy sárga hódas ló, bélyege bal cz. LI, bek. nov. 20., becs. 15 ft.
  8. Egy sötét pei paripa, bek. nov. 25., becs. 12 ft.
  9. Egy fakó paripa, bélyege jobb cz. NB, bek. nov. 27., becs. 50 ft.
  10. Egy 4-ed fü csakó uszó, bélyege ismeretlen, bek. nov. 27., becs. 25 ft.
  11. Egy sötét pei paripa, bélyege bal cz. B, bek. december 2., becsára 45 forint.
- Kelt Szentés dec. 4-kén 1849.
 Basa József m. k.,
 főszolgabíró.

(59) Leírása (2-3)
 H. M. Várhely város határában november hó folyamán bitang-ságba került jószágoknak:

1. Egy fekete öreg paripa, bélyege: bal czombján (2), bal farán B F, bal lábán B J. Becsára 20 pft.
2. Egy pei paripa, bélyege: bal czombján H B, b. lábán H. Becsára 35 pft.
3. Egy sötét pei paripa, bélyege: jobb czombján A; becsára 55 pft.
4. Egy 5 éves pei paripa, bélyege: $\frac{31}{31}$; becsára 35 pft.
5. Egy bélyegtelen deres kanczacsikó, becsára 30 pft.
6. Egy két éves pei kanczacsikó, bélyege: bal czombján $\frac{31}{31}$; becsára 30 pft.
7. Egy fekete paripa, jobb szeme vak, bal lapoczkáján ismeretlen bélyeg; becsára 25 pft.
8. Egy fekete kancza, bélyege: b. czombján 5; becsára 40 pft.

9. Egy fekete kancza (megdöglött), bőre 5 pft.
  10. Egy fekete kancza, bélyege b. czombján összfutott; becsára 70 pft.
  11. Egy fekete paripa, bajsze vak, bélyege: bal czombján P F; becsára 50 pft.
  12. Egy ócska vasas kocsi, becsára 20 pft.
  13. Egy hám és gyepő, becsára 5 pft.
  14. Egy sárga paripa, 4 lábára keszej, csillagos homloku; becsára 120 pft.
  15. Egy pei paripa, bélyege bal czombján összfutott; becsára 70 pft.
  16. Egy fekete paripa, jobb lapoczkáján és bal czombján ismeretlen bélyeg, jobb czombján E; becsára 40 pft.
  17. Egy szürke paripa, bélyege: bal czombján 88; becsára 60 pft.
  18. Két ökör, bélyegük bal farán ismeretlen, bal szarván G; becsárjuk 250 pft.
  19. Három ökör, bélyegük: bal farán G, b. szarván G, és
  20. Egy ökör, bélyege: bal farán és szarván G, jobb farán S, becsárjuk 200 pft.
  21. Egy szöke csakó bélyegtelen és jegytelen ökör, becsára 120 pft.
  22. Egy 3 éves bélyegtelen pejsödör, csillagos homloku, becsára 28 pft.
  23. Egy bélyegtelen tavali pejsödör csikó, becsára 16 pft.
  24. Egy fekete bélyegtelen csüdör csikó, becsára 25 pft.
- Szegeden, dec. 7-kén 1849.

(64) (2-3)
 Tóth Mihály férfi szabónál váltótörvényszékileg lefoglalt ruha- és bútorneműek árverése f. évi dec. hó 20-án reggeli 9 órára tüzetik ki szervitátér, Róck ház alatt. Pesten, december 11-én 1849.
 Bragyán Miklós, végrehajtó

(34) (3-3)
 3465
 Sz.

Köröztetés.
 1849-ik évi october 23-án Székess Fejérvár városában tartott Dömötör napi országos vásár alkalmával bitangképen a város majorjába került három lovaknak és 1 kocsinak leírása:
 Egy sötét pei kancza jobb czombján ismeretlen bélyegű, mintegy 9 éves
 Egy világos pei kancza bélyegtelen 3 éves.
 Egy világos pei herélt balczombján MB bélyeg van, 3 éves.
 Egy stájer forma kocsi régi zöld festésű, a lószerszámok viseli karbeliek, minnek tulajdonosa akkoráig magát nem jelentette. — Kelt Székess Fejérvártól tanácsi ülésből. Megolvasta Fuster János m. k., főjegyző.
 Pesten, december 1-én 1849.
 Felsőbb meghagyásból
 ifj. Palugyay Imre,
 Pest kerületi főispáni titoknok.

(61) (2-3)
 Sz. k. Székessfehérvár város törvényszéke Adler Lipót helybeli szatócs ellen a csüdt elrendelvé, Kallinger József gyámhivatali pénztárnoknak tömeg — s Kovács József ügyvédnek pergondokká kinevezetése mellett a nevezett egyén hitelezőinek összhívását dec. 28-ára határozza.

(52) (2-3)
 A pesti takrrekpénztártól 5669-dik szám alatt Payer János nevére kiadott, s ettől megbizottja Schroller Ferdinand kezére került betéti könyvecské, miután Schroller Ferdinand azt sem — mint kellett volna — a tulajdonosnak vissza számon nem adta, sem annak holléte nem tudatik, ezennel választmányi határozat következtében, oly kijelentéssel semmisítettük meg: hogy ha ahoz mostani birtokosa metaláni igazát mához 3 hónap alatt az intézetnél be nem bizonyítja, a rajta levő 100 pft és kamatai Payer Jánosnak fognak kifizettetni. Kelt Pesten december 7-én 1849.

(5) Dicséretesen ismeretes
Általános tapasztalás
 Dr. Burontól Párisban
 mindennemű sebek, gyenyedések, csontszű, fekélyek, mirigyek, görvény-kórok és különösen tyukszemek és fagyások ellen; — egy csuporka 20 vagy 30 pkr.
 Továbbá

Angol patentvászón
 Dr. O'Mearától (Napoleon császár volt orvosától) Londonban,
 mindennemű köszvény, csúsz, orbáncz, görés, tagdagatok, különösen fej- derék- és gerinczfájdalmak ellen.

Egy csomag 1 pft.
 Mind a két czikk biztosíték mellett adatik, mely minden további ajánlatot feleslegesit, s mely semmi más ilyenmű czikknél nem adathatik meg, felette gyors gyógyerő igéretével.

Pesten kapható Sárkány J. S. Galanteria műkereskedésében, a Váci- és Nagyhid-utca szegletén; valamint a „levélhez” címzett galanteria-műkereskedésében a Váci-utczában; Teme sváro t Kraul János galanteria-műkereskedőnél; Szombathelyen Zanelli József Ferencznel; Kassán Eschwig Ed.-nél; Pozsonyban Weinstabel Dyoniznál; Fehérvárott Lechner Ferencz és társainál; Debreczenben Szikszay Józsefnél divatruha kereskedésében; Sopronban Guggenberger Pálnál; Pécsen Zsolnay Miklósnál; Szegedben Thiering József Lajosnál; Bécsben Meissner „a halálhöz” című galanteria-műkereskedésében, bogarútczában, belvárosban; Eszéken Jandel Károly galanteria-műkereskedésében; Laibachban Keringer J.-nél. — Varasdon Tunkh J. G.-nél; Miszoleczon Michailovits Jánosnál.

Hálás elismerés.
 Kevéssel ezelőtt a fentemlített patent-vásznal több éves derék- és mellfájások ellen használtván, (miután azelőtt ez ellen többemű gyógyszereket és köszvénypapirt alkalmaztam volt); a nevezett vászon 12 óra lefolyása alatt hajomom tetemes javulást gyakorolt, úgy hogy derékfájdalmim mintha elrepültek volna, semminemű időváltozásnál többé nem jelentkeztek, és mellhajom is tetemesen könnyült. Ezt annál inkább bizonyítom, mert az említett vászon rajtam 68 éves koromban 12 óra lefolyása alatt segített. — Gmünd Maj. 21-én 1849.
 Beissvenger Antal, aranyműves.
 Ezen aláírás hitelességét bizonyítom.
 Gmünd maj. 23-én 1849.

Liebherr, főtiszt.
Bizonyítvány.

Hogy az angol patent-vásznal kevés használat után csúszos rángó fájdalmimtól, melyek ellen különféle szerek sikertelen használtam — nagy enyhülésre megszabadított, ezennel bizonyítom.
 Buda nov. 23. 1849.
 Steffula János, cs. k. főharminczados

Hálás elismerés.
 Egy fognak szerencsétlenül esett kihuzatása által fogaimban tetemesen megsérülvé, mirigyfeketéket kaptam, melyek görvénykórú fájlúván — a sokfélekep használt gyógyszerék által sehogy sem tudtam menekülni. Végre dr. Buron-féle párisi tapasztalásértvén meg, az nehány hét alatt teljesen helyreállított, annyira hogy jelenleg hajomom többé semmi nyoma és én teljesen egészséges vagyok.
 Buda, febr. 1847.
 Schumayer Mátyas.

Bizonyítvány.
 Alóirt a dr. O'Meara-féle angol patent vásznal használtván — rövid idő alatt az által görcsbántalmimból, s tagdagatimimból végkép kigyógyultam; mit az igazság kitüntetéssel ezennel közömdossá teszek.
 Győr, nov. 12. 1847.
 Kálóczy Mihály,
 győrmegyei jegyző.

Bizonyítvány.
 Hogy tyukszemeimtel s láb-fagyásaimtól a dr. Buron-féle általános tapasztalás használatával teljesen megszabadultam, ezennel bizonyítom.
 Buda, jul. 1. 1841.
 Maier,
 budai cs. k. harminczadi raktárnok.

Bizonyítvány.
 Arról, miszerint alóirt a dr. O'Meara-féle angol patent vásznal köszvény ellen vásárlá és feltűző sikerrel használa, vezetésen: oldal- és láb-szár-fájdalmimimból, melyekben hónapok óta szenvedtem, a nevezett vászonnak egyszeri használatával által csüdásan kigyógyultam, hogy azóta semmi időváltozással fájdalmim többé nem jelentkeznek; ezt ezennel erősítem.
 Győr, nov. 18. 1848.
 Fischer,
 cs. kir. ezredes.

(19) (1-2)
Előfizetési jelentés
 2 nagyon érdekes, hasznos és korszerű munkára:

1. Léttan (Diacetica) vagyis a jőzanlet és ételszabály észélyes méltánylása. 1 ft. p. p.
2. Az izletes halak és vízi állatok meglismertése és használata: még pedig:
 a) R. A horgászat, halászat és rákászat titkai, és gyönyörői.
 b) R. A halak és egyéb vízi állatok mindenfélé izletes elkészítése és hasznos eltarítása.
 Összesen a két rész 1 ft. p. p.

Az előfizetést elősegítő literatúra kegyelői, a 11-dik példányul díjaztatnak, de igenis kéretnek, az előfizetést legelőbb 3 hét alatt a kiadóhoz bekülden, hogy a példányok nyomtatását a szerint lehessen intézni. — Pesten, Nádorutca 208.
 Dr. Malatides, m. k.
 Alóirt az említett két munkát figyelemmel megolvastván, azokat tanuságos, korszerű és hasznoskinthetők.

(4-4) szerkesztők tekinteténél fogva, az ajánlatra igen méltóknak találta. — Pesten, december 12-én 1849.
 Kászonyi János, m. k.

(3-6)
 Néhai herczeg Grassalkovics Antal javai zárgondnoksága részéről közhírre tétetik: hogy az említett tömeghez tartozó némely alább részletesben elsorolt birtok részek, hozzájuk csatolt javadalmakkal s k. k. haszonvételekkel egymásután értett hat évekre, és jelesen jövő 1850-iki április 1-én napjától 1856-ik évi mártius utolsó napjáig — a jövő 1850-ik évi január 22-ik napján délelőtti 10 órakor Gödöllőn, köz árverés útján, haszonbérbe fognak adatnak: jelesen

Pest megyében:
 1-ször. Az örkényi birtok, öt külön részben, és pedig:

- a) Belső örkény, mely a tiszt, két rendbeli cselédlakon, magtáron, 30 darab szarvasmarhára valp istálló és 1390 darabra vala juhakon kívül, áll 498¹¹⁵⁹/₁₀₀₀, hold szántóföldből, — 348⁹³⁷/₁₀₀₀, rétből és 342¹⁷⁰/₁₀₀₀, hold gyeperdeirei legelőből; — összesen 4289⁹¹⁷/₁₀₀₀, holdból.
- b) Felső örkény, mely 2000 darabra való két juh akon, magtáron, és 4 szobából álló cselédházon kívül áll: szántóföldben 191⁸⁰³/₁₀₀₀, rétbén 197¹⁰¹⁹/₁₀₀₀, gyeperdeirei legelőben 1321¹¹³⁵/₁₀₀₀; — összesen 1711⁵⁵⁷/₁₀₀₀, holdból.
- c) Madaras, mely az úszaton 500 darabra való juhakon, és 2 szobából álló csözlakon kívül — áll szántóföldben 552¹¹⁵⁸/₁₀₀₀, rétbén 376²¹⁸/₁₀₀₀, legelőben 1757¹¹¹⁹/₁₀₀₀; összesen 2687¹¹⁰/₁₀₀₀, holdból.
- d) Göböljárás, mely egy három szoba, és egy kamarabúli házon, 24 darab marhára való istálló, 500 darabra való juhakon, és egy cselédházon kívül áll: szántóföldben 152²¹⁸/₁₀₀₀, rétbén 143¹⁰²⁸/₁₀₀₀, gyeperdeirei legelőben 3973³²⁷/₁₀₀₀; — összesen 4270⁵⁹²/₁₀₀₀, holdból.
- e) Vendel, mely három szobából álló cselédlakáson és 4000 darabra való juhakon kívül áll: szántóföldben 515⁹²⁷/₁₀₀₀, rétbén 272⁹⁸³/₁₀₀₀, legelőben 1111¹³²/₁₀₀₀; — összesen 1898¹³²/₁₀₀₀, holdból.

2-ször. A Pest városa tőszomszédságában helyezett Nagy-Szent-Mihályi pusztá, a Csömöri s Kerepes helységekbeli birtok részekkel, s javadalmakkal mely

a) A szentmihályi pusztán egy tiszt lak, 2 pin-cze, 2 kamara, egy szekérfészer, 2 nagy istálló, egy kukorica-göré, 1 magtár, 3 cselédház és egy jeg-vermen kívül áll: szántóföldben 918, rétbén 589, legelőben 403; összesen 1910 holdból.

b) Csömörön és Kiszentmihályon 1 tiszt lakon, 2500 darabra való juhakon, 2 cselédház, borház és pincesz kívül: szántóföldben 1156, rétbén 106; összesen 1262 holdból.

c) Kerepesen tiszt lakon, cselédházon, istálló, és 1000 darabra való juhakon kívül: szántóföldben 333³/₄ holdból áll; és így a fenálló épületeken, a csömöri még el nem különített, s annál fogva közösen használtak legelőn, valamint a kerepesi már egyesség útján befejezett, de ekoráig végre nem hajthatott elköltözés által nyerendő legelő részen, és az erdei kaszálókon kívül áll összesen 3505³/₄ holdkából.

3-ször. A Bagh helységekbeli birtok, mely a fenálló tisztalakon, 20 darab marhára való istálló, fészer, pincze, egy külső telken, a határbeli közöselletésen kívül: áll szántóföldben 288⁷/₂, rétbén 147; összesen 435⁷/₂ holdból.

4-ször. A Tófalusi pusztá, mely 1 cselédlakás, magtár és 800 darabra való juhakon kívül áll: szántóföldben 336, rétbén 122, jőlegelőben 82; összesen 540 holdból.

5-ször. A Kéri és Ligeti puszták, a zsidó és újfalusi helységekbeli szőlők utáni haszonvételel, s ezen két helység határában majorsági erdőkbéli legeltetési, makkoltatási és gubicszedési joggal, valamint ezen puszták és helységekbeli közös legeltetéssel, s mellékéseken kívül áll:

Kérben: magtáron, 800 darabra való juhakon, 1 cselédházon, szántóföldben 246, rétbén 89¹/₂; összesen 335¹/₂ holdból.

Ligeten: 1200 darabra való juhakon, padlásán magtár, 1 cselédház, borház, Mácsán tiszt lakon és istálló kívül áll: szántóföldben 290, rétbén 51; összesen 331 holdból.

6-ször. Ecsere helységekbeli birtok, mely a közös legeltetésen s egy cselédlakon kívül áll: föld-rétbén összesen 601 holdból.

7-szer. A Péteri pusztá, Pest tőszomszédságában, mely a soroksári szőlő jővedelmén, korcsmáltatáson, s egyéb javadalmakon kívül áll: föld-réts legelőben összesen 3016 holdból.

8-ször. A Gubácsi pusztá, Pest tőszomszédságában, mely démász szőlőkkel együtt áll: 4140 holdból.

9-szer. Boldog helységekbeli birtok rész, mely áll: 260 holdnyi kaszáló rétből.

Heves megyében:
 10-szer. Hatvan városában egy urasági külön telek utáni külsőség, és a gomboosi pusztá határában levő ugynevezett peres föld, s Hatvanban egy telek utáni közös legeltetésen a tisztalak, istálló kívül áll: Hatvanban szántóföldben 144, rétbén 161, Gomboson szántóföldben 461; összesen 766 holdból.

11-szer. Fancsal helységekbeli birtok: 1 cselédlak és közös legelőn kívül áll: szántóföldben 412 holdból.

Nógrádmegyében, Hatvantól egy óra járásnyra:
 12-szer. — Lőrinczi helységekbeli majorsági birtok része, mely a közös legeltetésen, tiszt-lakon, istálló felül áll: srántóföldben 490, rétbén 195; összesen 685 holdból.

Bérleni kivánók felszólítanak, miszerint a kitűzött árverési tátránapon, jelesen az 1-56 pont a) alatti részére néve 600; — b) alattira 300; — c) 400; — d) 500; — e) e) alattira néve 300; — a) 2k pont alattira néve 1200; — a 3-ik pont alattira 300; — a 4-ik pont alattira 300; — az 5-re 400; — a 6-ra 200; — a 7-re 1000; — a 8-ra 1000; — a 9-re 100; — a 10-re 200; — a 11-re 150 — és végre a 12-re néve 200 ezüst forintnyi bánem-pénzzel el-látva, olyformán jelenjenek meg, hogy a legelőbet igérő a fenebbi illető bánem-pénzt, előleges a haszon-bér kezdetével visszaadandó biztosítékul azonnal háromszorosan letenni, mindenesetre pedig egy eszten-dei haszonbér erejéig elfogadható biztosítékot is kimutatni képes legyen. A többi feltételek és a javak részletes összeírása időközben is Gödöllőn a felügyelői iródban. Pesten pedig Schvinn Lipót számtartónál 6t pacsérta utca 1489-ik szám alatt előre megtekinthetők.

MAGÁN-HIRDETÉSEK.

(21) Óvás. (1-2)

Tudomásunkra esett: hogy tapasztalatlan 15 éves leányunk Hedvig, férje Vindisch Sándor által, ki őt szülői háztól alattomban eltávozni kényteté, újabb időkben több adós levelek aláírására ösztönözött; ennél fogva mi alóírtottak a jó lelkű hitelezők óvására kinyilatkoztatjuk; hogy sem nevezett leányunk, sem pedig tékozló férje által aláírt bármennyű kötelezvényeket elvállalni, s kifizetni nem fognak. Tatán, dec. 12-én 1849.

Hangai István atya s. k.
 Hangai Antonia s. k.
 született Pál, anya.

Warnung.

Es wurde uns zur Kenntnis gebracht, dass unsere 15-jährige Tochter Hedwig Hangai (oder Fittler) verheiratet Alexander Vindisch, welche durch genannten Gemahl zur heimlichen Flucht aus älterlichem Hause, ihre Unerfahrenheit benutzend, verleitet wurde, und da wir seine aller Orten bekannte Verschwendung nicht bestreiten konnten, mehre Obligationen, durch sie ausstellen und unterschreiben liess: daher wir uns genöthigt fühlen, Jedermann zu warnen, dass wir nie einen Wechsel unserer Tochter oder Schwiegersonnes zahlen werden.
 Totis, am 12. December 1849.
 Stephan Hangai m. p.
 vormalis Fittler, Vater.
 Antonia Hangai m. p.
 geborene Pál, Mutter.

(20) (1-3)
 Egy az utcán talált „Magyar központi vasut-részvény” a kir. ügyigazgatóságnál letétetvé; tulajdonosa azt a levéltárban keresheti.

(18) (1-3)
 Néhai herczeg Grassalkovics Antal javai zárgondnoksága részéről jövő 1850-ik év április 24-dik napjától kezdve, három egymásutáni évre — 1850-ik év január 24-én Gödöllőn a kormányzékai

irodában, reggeli órákban tartandó közárverés útján, következő királyi haszonvételek fognak bérbe adatni, és pedig:

- Kerepesi vendéglőgöd.
- Hatvani zsidóvendéglő.
- Gödöllői bolt.
- Mácsai pálinkaház és bolt.
- Zsidai pálinkaház, korcma és bolt.
- Kis zsemle-miklósi " " "
- Kukuci korcma és bolt. " " "
- Hatvani bolt.
- Selypi korcma.
- Sóspataki korcma.
- Mácsai " és mézsárszék.
- Boldogi " és bolt.
- Hatvani mézsárszék.
- Gödöllői vásár jővedelem szedése.
- " felső vízi malom.
- Issaszegi 4 vízimalom, és pedig 1-ső és 3-dik együtt — 2-ik és 4-ik ismét együtt.
- Bagi külső vízi malom.
- Kis-Bagi " " "
- Mácsai vízi és száraz malom.
- Zsidai 3. vízi malom.
- Kisbagi vendéglőgöd, ez azonban kezdetét veendő 1850-ik évi sept. 1-ső napjától.

Bérleni kivánók erkölcsös viselkedésű, és nagyon értékük kimutatásáról szóló bizonyítványal és elegendő bánatpénzzel ellátva, a fenn jegyzett napra helyre illően meghívattak.

(13) Pusztá bérlet. (2-3)
 Pestmegye alsó részén a solti járásban a kis, kö-rösi, akasztói és izsáki határok között eső 4000 holdból álló Csengődi pusztá 1850-ik év Sz. György nap-jától több egymásután következő évekre bérbeandandó. Értekezhetni iránta személyesen, vagy bérmentes le-vél által Pesten a tulajdonos ifj. gr. Bethlen Jánosné sz. gr. Teleki Zsófia ő nagyságánál; Széclutczán Flei-scher-ház, 208-ik szám alatt, 2-ik emeletben, 15-ik ajtónál; Budán pedig Vizárvárosban, ótpacsérta utcán, 544-ik sz. alatt, Darányi Ignác zőszágtel-ügyelőnél.